

А К Т
лісопатологічного обстеження та
оцінки санітарного стану лісових насаджень Високобірського лісництва
по ДП «Балаклійський лісгосп»

19 - 23 жовтня 2020 р.

м. Балаклія

Нами, головним спеціалістом відділу організації охорони та захисту лісу, мисливського господарства та охорони праці Харківського ОУЛМГ Дрібноходом Є. В., начальником відділу моніторингу стану лісових насаджень ДСЛП «Харківлісозахист» Вороб'єм Є. В., головним лісничим ДП «Балаклійський лісгосп» Вакуленком С. О., в присутності лісової охорони Високобірського лісництва проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень з метою визначення та оцінки санітарного стану, на загальній площі **249,1 га**.

В ході проведеного обстеження встановлено наступне:

Високобірське л – во:

Квартал 7 виділ 6 – площа 15,8 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 79 років, III бонітету, повнота 0,70, сер. діаметр 18 см, сер. висота 17 м, ТЛУ – А2С, категорія захисності – ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інші, категорія лісів – захисні ліси.

Квартал 9 виділ 12 – площа 9,1 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 89 років, II бонітету, повнота 0,70, сер. діаметр 24 см, сер. висота 21 м, ТЛУ – А2С, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Квартал 9 виділ 13 – площа 6,1 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 89 років, II бонітету, повнота 0,80, сер. діаметр 24 см, сер. висота 21 м, ТЛУ – В2ДС, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Квартал 11 виділ 3 – площа 23,6 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 99 років, II бонітету, повнота 0,80, сер. діаметр 26 см, сер. висота 22 м, ТЛУ – В2ДС, категорія захисності – ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інші, категорія лісів – захисні ліси.

Квартал 12 виділ 4 – площа 5,7 га. Склад насадження 10 СЗ+АКБ, вік 79 років, I бонітету, повнота 0,80, сер. діаметр 24 см, сер. висота 24 м, ТЛУ – В2ДС, категорія захисності – ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інші, категорія лісів – захисні ліси.

Квартал 27 виділ 2 – площа 4,1 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 99 років, II бонітету, повнота 0,70, сер. діаметр 28 см, сер. висота 23 м, ТЛУ – В2ДС, категорія захисності – байрачні та інші захисні ліси, категорія лісів – захисні ліси.

Квартал 29 виділ 4 – площа 10,0 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 99 років, II бонітету, повнота 0,60, сер. діаметр 26 см, сер. висота 24 м, ТЛУ – В2ДС, категорія захисності – байрачні та інші захисні ліси, категорія лісів – захисні ліси.

Квартал 30 виділ 6 – площа 12,6 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 69 років, II бонітету, повнота 0,80, сер. діаметр 18 см, сер. висота 17 м, ТЛУ – В2ДС, категорія захисності – байрачні та інші захисні ліси, категорія лісів – захисні ліси.

Квартал 31 виділ 1 – площа 14,3 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 74 роки, III бонітету, повнота 0,70, сер. діаметр 18 см, сер. висота 17 м, ТЛУ – А2С, категорія захисності – байрачні та інші захисні ліси, категорія лісів – захисні ліси.

Квартал 33 виділ 17 – площа 0,8 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 58 років, III бонітету, повнота 0,70, сер. діаметр 14 см, сер. висота 14 м, ТЛУ – А2С, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Квартал 34 виділ 7 – площа 2,6 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 84 роки, III бонітету, повнота 0,70, сер. діаметр 22 см, сер. висота 19 м, ТЛУ – А2С, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Квартал 35 виділ 7 – площа 3,1 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 89 років, II бонітету, повнота 0,70, сер. діаметр 24 см, сер. висота 22 м, ТЛУ – В2ДС, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Квартал 61 виділ 13 – площа 7,2 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 84 роки, II бонітету, повнота 0,80, сер. діаметр 24 см, сер. висота 21 м, ТЛУ – В2ДС, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Квартал 61 виділ 15 – площа 0,9 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 89 років, II бонітету, повнота 0,70, сер. діаметр 24 см, сер. висота 21 м, ТЛУ – В2ДС, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Квартал 65 виділ 6 – площа 10,7 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 84 роки, I бонітету, повнота 0,80, сер. діаметр 30 см, сер. висота 23 м, ТЛУ – В2ДС, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Квартал 66 виділ 1 – площа 19,4 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 84 роки, I бонітету, повнота 0,70, сер. діаметр 28 см, сер. висота 24 м, ТЛУ – В2ДС, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Квартал 76 виділ 1 – площа 3,2 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 71 рік, I бонітету, повнота 0,70, сер. діаметр 24 см, сер. висота 23 м, ТЛУ – В2ДС, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Квартал 76 виділ 13 – площа 0,5 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 94 роки, II бонітету, повнота 0,70, сер. діаметр 24 см, сер. висота 24 м, ТЛУ – В2ДС, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Квартал 84 виділ 1 – площа 1,6 га. Склад насадження 10 СЗ, вік 69 років, I бонітету, повнота 0,70, сер. діаметр 22 см, сер. висота 20 м, ТЛУ – В2ДС, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Під час обстеження даних насаджень встановлено, що дерева та їх групи ослаблені та всихають від ураження інфекційним захворюванням коренева губка. Ступінь ураження слабкий та середній. Характер всихання дифузний, груповий та куртинний. Куртини починають заростати злаковою рослинністю, чагарниками та другорядними породами. По периметру куртин знаходяться стоячі та повалені дерева V – VI категорії фізіологічного стану відпрацьовані стовбуровими шкідниками (вусачі, златки). Коренева система вивалених дерев уражена гнилизною корозійно – деструктивного типу. Дерева у міжосередковому просторі (III – IV категорії фізіологічного стану) мають вкорочену біло - зелену хвою, вкорочений приріст. Також на них відмічено спроби заселення стовбуровими шкідниками з родин короїдів та лубоїдів. В насадженнях присутні дерева з плодовими тілами соснової губки, облямованого трутовика, характерними ознаками ураження раком сірянкою, зламаними стовбурами, вершинами, дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі.

Квартал 115 виділ 7 – площа 5,9 га. Склад насадження 10ДЗ, вік 109 років, II бонітету, повнота 0,60, сер. діаметр 32 см, сер. висота 25 м, ТЛУ – ДЗПД, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Квартал 116 виділ 1 – площа 21,5 га. Склад насадження 7ДЗ2БРС1ЛПД, вік 109 років, II бонітету, повнота 0,70, сер. діаметр 36 см, сер. висота 24 м, ТЛУ – ДЗПД, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Квартал 116 виділ 3 – площа 5,1 га. Склад насадження 7ДЗ2ОС1ЛПД, вік 119 років, III бонітету, повнота 0,70, сер. діаметр 32 см, сер. висота 23 м, ТЛУ – ДЗПД, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Квартал 117 виділ 5 – площа 5,0 га. Склад насадження 10ДЗ, вік 89 років, II бонітету, повнота 0,70, сер. діаметр 32 см, сер. висота 24 м, ТЛУ – ДЗПД, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

Квартал 117 виділ 9 – площа 12,3 га. Склад насадження 10ДЗ, вік 109 років, II бонітету, повнота 0,60, сер. діаметр 36 см, сер. висота 25 м, ТЛУ – ДЗПД, категорія захисності – лісогосподарська частина лісів зелених зон, категорія лісів – рекреаційно - оздоровчі ліси.

В результаті проведення обстеження вищевказаних ділянок, встановлено, що дерева та їх групи ослаблені та всихають внаслідок ураження комплексом інфекційних захворювань, ступінь ураження насаджень – слабкий та середній. Серед виявлених захворювань виявлено ураження несправжнім дубовим трутовиком, несправжнім осиковим трутовиком, опеньком осіннім, трутовиком звичайним, сірчано – жовтим трутовиком, печіночницею звичайною, халаровим некрозом, голландською хворобою, вертицильозним в'яненням, іноотусом щетиноволосим та лускатим трутовиком. Про, що свідчить наявність сухостою, плодови тіла на стовбурах, всихаючі та всохлі скелетні гілки та водяні пагони, верхівки дерев. Також при обстеженні виявлено заселення дерев (IV – VI категорії фізіологічного стану) ксилофагами. В насадженнях присутні дерева зі зламаними стовбурами, вершинами, дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі, дерева з численними ознаками пошкодження стовбурів низькими температурами (морозобоїни), що призводять до ураження дерев інфекційним захворюваннями та сприяють їх подальшому розповсюдженню.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

В обстежених насадженнях виявлено осередки інфекційних захворювань та стовбурових шкідників, наявність яких значно ослаблює деревостани, що в свою чергу негативно впливає на їх загальний санітарний стан, який на час обстеження можна характеризувати як незадовільний. В свою чергу це збільшує можливість подальшого розповсюдження наявних хвороб та шкідників. Враховуючи біологічні особливості та ступінь розвитку інфекційних захворювань, виявлених у вище вказаних насадженнях, відповідно до «Санітарних правил в лісах України», необхідно призначити та провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів у 2021 році. З урахуванням ступеня поширення виявлених хвороб та шкідників, вибіркові рубки санітарні (на загальній площі **249,1 га**). Адже зменшити наслідки розвитку даних інфекційних захворювань, попередити їх подальше розповсюдження та розмноження шкідників, можливо тільки при своєчасному та обґрунтованому застосуванні комплексу заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

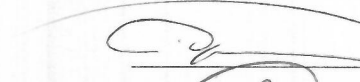
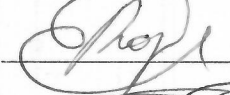

Акт складено у 3 - х примірниках:

ДСЛП «Харківлісозахист»

Харківське ОУЛМГ

ДП «Балаклійський лісгосп»

Підписи:

 Є. В. Дрібноход
 Є. В. Воробей
 Є. О. Вакуленко